

Den pigelige skole

Af rektor Lars-Henrik Schmidt

* Respekten for danske elevers præstationer inden for matematik og de naturvidenskabelige fag har aldrig været lavere. Min tese er, at den pigelige skole er ét afgørende bidrag til at forstå elevernes middelmådige præstationer i matematik og de naturvidenskabelige fag, der traditionelt er hjemsted for maskuline egenskaber som saglighed, eksakt faglig viden og præcision. Siden starten af 1980'erne har man underbetonet disse dyder. Matematikken og de naturvidenskabelige fag er blevet humaniseret ved at gøre fagene til samtaler om nære hverdagssituationer. I midten af 90'erne blev denne udvikling for alvor dokumenteret som en del af en international undersøgelse om matematik og naturvidenskab (TIMSS 1995). Og siden hen har lignende undersøgelser yderligere dokumenteret denne humanisering. For eksempel viste undersøgelsen *Evaluering af Folkeskolen år 2000*, at 77 procent af samtlige lærere i undersøgelsen mente, at samtalen som metode i matematik fra 5.-8. klasse var blevet opprioriteret inden for de seneste fem år.

Når matematik bliver til samtale om den nære hverdag, så åbner læreren for elevernes subjektive meninger og værdier, og opprioriterer dermed kvalifikationer, der typisk passer bedre til piger end drenge. Den pigelige skole hænger sammen med en feminiseret nærhedspædagogik kendetegnet ved, at lærerens samtaler med den enkelte elev bliver eksistentielle, emotionelle og intime, og det udviser forskellen mellem det sprog, eleverne benytter sig af, når de snakker om matematik- og fysikopgaver og det sprog pigerne bruger i modeforretningen.

I den pigejorte skole dominerer respekten for hin enkeltes inderlige værdier, hvilket gør det vanskeligt for eleverne at forholde sig til en objektiv og saglig målestok uden for sig selv – at få lov til at se bort fra sig selv er meget vanskeligt i dag. Selvets inderlige værdier diskuteres ikke, de vil blot præsenteres og respekteres. Jeg håber, jeg tager fejl, og at jeg blot fremfører en karikatur, men den feminiserede nærhedspædagogik fører nemt til elevholdningen: Verden skal respektere min målestok: A siger til B: 1 meter er 150 centimeter. B svarer A: Nej, den er ikke, den er 100

centimeter. Hvorpå A svarer B: Jamen, der er nu min måde at måle på.

De nye vilkår har virket med en vis succes: Pigerne føler sig mere hjemme end nogensinde før i matematik og de naturvidenskabelige fag. Men ser vi på undersøgelse af præstationerne, så viser de, at piger og drenge aldrig har præsteret så lavt som nu. Årsagen er, at fagets saglighed og præstationskrav ikke respekteres. Vi respekterer ikke et fag ved at gøre det til samtale, hvis faget drejer sig om, at der er en masse ting, der ikke kan eller skal sættes ord på, men som slet og ret handler om at gøre noget. Om "agieren"! Jeg vil gå så langt som til at sige, at den pigelige skole bidrager væsentligt til at afskaffe kravet om at præstere bedre. For at kunne præstere bedre er man nødt til at skifte karakter, og så er det lige meget, om man er højdespringer, går i 7. klasse og har matematik eller om man er videnskabsmand. Det kræver, at man går i fagets dannelse og rendyrker det. Ellers sker der ikke noget. Når for eksempel de dygtigste piger har tabt mest på pigeliggørelsen af matematikken, så er det netop, fordi de ikke får lov at skifte karakter. De får ikke lov at springe deres køn og deres sociale baggrund over. Og det sker der så i øvrigt ikke noget ved, da *Evaluering af Folkeskolen år 2000* viste, at lærerne placerede de bedste piger i samme standpunktsgruppe som drengene, selv om de præsterede lavere i matematikprøverne end drengene. Det er et tegn på, at kappestriden er afskaffet i folkeskolen til fordel for en succespædagogik, hvor elevens succes er ikke at lide personlige nederlag. Det er et kvindeligt succeskriterium, og det lader sig forklare over kønnenes forhold til magt: Piger vil ikke demonstrere magt, men hellere sørge for, at deres afmagt ikke bliver udstillet – kort sagt undgå at lide nederlag. Omvendt vil drenge indgå i succeskampe med henblik på at vinde og blive noget mere og andet end de umiddelbart havde udsigt til. Pointen er, at succeskriterierne for piger og drenge er forskellige, og at det er pigernes kriterium, der fylder mest i den danske folkeskole. Derfor har vi ikke en særlig præstationsorienteret skole, men en pigejort det-går-nok-skole, der bidrager til middelmådige resultater i matematik og de naturvidenskabelige fag.